

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КНЪИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

Учредникъ и издатель Любомиръ П. Ненадовићъ.

ГЕЧ. IV. {

Овај листъ излази вторникомъ и петкомъ. Цѣна му е за три мѣсеца 4 цванцика.

} № 104

ПРЕВАРА.

Еданъ одъ првы фабриканта у Паризу добіе писмо слѣдуюћегъ садржая :

„Почитаемый Господару и Пріятелю !

Велика насъ е несрећа постигла , синъ честитогъ нашегъ кассира побегоа е и однео е са собомъ одъ насъ акцептиране - примлѣне - полице знамените вредности. Познато намъ е, да е онъ путь у Паризъ предузео , гдѣ ће по свой прилици кушати срећу да кодъ првогъ банкера папире те у новацъ учиви. Велику ћете намъ услугу и любовь учинити, ако тай трудъ на себе примите, да га тамо пронаћете пре, него што речене папире променя.

Збогъ нѣговогъ чести достойногъ отца, кои намъ одъ више година све нова и нова доказательства честности свое дае, желимо, да стваръ ова у тайности остане. Ако бегунца пронаћете и полице одъ нѣга одузмете, постарайте се да га одма у Лондонъ оправите. Будите му у свему рука помоћи. Изволите насъ одма о свему у знанъ поставити. Изплатите му 3000 франака и ставите намъ ий у рачунъ.

Прилажемо личный описъ младића тога :

Онъ е среднягъ возраста, бледогъ лепогъ лица, плавы очю, плаве косе и бркова. Више десне обрве има малу белегу. Црно е обученъ и има флоръ око шешира, булући му е пре краткогъ времена мати умрла.

У надежди, да ћете добромъ пріятелю важну ову услугу учинити, честь имамъ быти съ почитаніемъ

Х. Д.“

Притяжатель фабрике. г. П. прочита дѣловодителю своимъ писмо ово, кое е у тай башъ паръ приміо было. Едномъ одъ овы падне таки на память, да е онъ юче башъ младогъ едногъ у црно обученогъ човека видіо, гдѣ око Ротшилдове куће ода. Съ истымъ се личный описъ подударало. Онъ е имао много папира у руци, черте лица нѣговогъ было су сметене и онъ е самомъ себи рекао : канцеларія е затворена ние дакле могућно новце садъ дигнути. Сутра у 9 сатій ево ме опеть овде.

То дѣловодитель преповеди господару.

Сутра данъ добивши на то налогъ пође дѣловодитель у пола деветъ сатій сокакомъ, кои е Ротшилдовой кући водіо, кодъ ове стане и чекаше.

У 9 сатій дође у црно обученый младићъ; онъ изгледаше врло узбуђенъ. Кадъ се къ улазку у канцеларію приближавао, рекне полагаю себи самомъ, али тако, да се чути могло : „Да видимъ башъ, да л' е већ еданпутъ канцеларія отворена.“

Таки му се приближи дѣловодитель.

„Господару, вы изгледате неспокойни, што неможете ваше папире одма да променете. Изволите са многъ къ моме господару, онъ ће вамъ радо съ умеренимъ одбиткомъ услугу ту учинити.“

Съ драге воли — одговори странацъ — само ако то на бразу руку быти може, еръ самъ я радъ часъ пре Паризъ оставити.

Како странацъ у канцеларію фабриканта П. ступи, стави му овај писмо дописателя свога Х. Д. предъ очи.

Текъ што е несрећный младићъ прве линіе прочитао залюля се као громомъ пораженъ, падне предъ фабриканта на колена и викне; „Имайте сажаленъ према мени, я самъ пропао! Ахъ, несрећный отаць мой! ахъ мати, како си срећна што ниси доживила ову несрећу сина твога!“ Затимъ стави обе руке на лице свое и горко плакаше.

Тронуть искреномъ овомъ тугомъ рекне фабрикантъ. „Чуете младиъ човече : гдѣ су вамъ полице?“

Ево ий овде кодъ мене. Ахъ, како самъ я срећанъ, што ий іошъ продао нисамъ. Съ тимъ речма преда онъ фабриканту завіютакъ еданъ, кои е све полице у себи садржавао.

Іошъ ние све изгубльно, придода г. П. вы у туги и бриги вашей нисте цело садржаніе писма ни прочитали.

Младићъ доврши читанъ писма са сузама у очима и опорави га и успокои извѣстіе о похвали отца нѣвога и о доброты господара дописателя.

Г. П. очита му подобру казнителну предіку затимъ га почасті съ доручкомъ, преда му на признаницу 3000 франака и самъ га собомъ одведе до гвозденогъ пута, кои га у Лондонъ однесе. Сутра данъ оправя г. П. пріятелю своему одговоръ на предречено писмо съ извѣстіемъ о срећномъ извршеню предложено му молбе. Другій данъ после тога добіе телеграфскимъ путемъ слѣдуюћу депешу :

„Никакве полице нису одъ насъ украдене. Оне, кое сте намъ послали лажне су. Нашъ кассиръ нема сина,

а ни жена му није умрла, ерѣ се онъ јошъ оженіо није. Вы сте постали жертва варалице.

Съ почитаніемъ

Д. Х.

ДОМАШНЕ НОВОСТИ.

— Нѣгова Свѣтлость Князь одпутовао е юче (29. т. м.) у Тополу, гдѣ ће присуствовати полгодишнѣмъ парастосу свое нигда незаборавлѣне вѣри Клеопатре. Исто тако држаће се, парастосъ овде у саборной цркви сутра (31. т. м.) у 1/9 сатій.

СТРАНЕ НОВОСТИ.

— Изъ Кенигсберга одъ 20. т. м. по телеграфу являю, да е царь Александеръ министеру крунски добара Перовскомъ наложио, да наново крунске селяке регрутира, како бы се као спремна стрелци противъ непріятелия православія и свете Русіе борили.

— Изъ Беча одъ 21. т. м. пишу: после дуге неизвѣстности, да ли ће Русія предлозима западны сила наклонѣна быти или не, едва смо садъ у станю нешто о томе саобшити. Тако „Нору“ изъ Берлина одъ 18. т. м. телеграфираю, да е 10. ов. м. на сва посланства руска депеша распослата, у којой се излаже, да царь што се треће точке тиче на ово пристае: 1) Дарданели и у будуће да затворени остану. 2) Ни одной военной лађи да се улазакъ у црно море недопусти, осимъ оны, кое станиште у црномъ мору имаю, и то ако Русія и Турска у согласію за сходно нађу. 3) Морска ова сила на црномъ мору да се ограничи по уговору између Русіе и Турске безъ саучастія европски сила.

— Обште новине изъ Париза ово являю: Одкако су саюзници са Шведскомъ трактатъ учинили, нико овде о миру выше немисли. Известно се зна, да саюзници неће никако дозволити да Русія и у будуће велику воену силу имати може; а зашто се то нѣкой недопускава? зато, што она велику сувоzemну войску има, коя иза леђа Немачке спремна очекуе напредакъ своіо славенски народа у Европи живећи, съ томъ намеромъ, да ѿ по славолубію своіо Славена, осимъ Поляка, кои су томе противни, у сређный и израчунѣный часъ све саедини, а съ друге стране, да Немачку, Италию и Француску у равнотежи држи. Известно е то, да Англезии воде собствену свою политику у овомъ рату; они смераю, да сву морску силу за свагда униште, они поредъ интереса европскогъ, имаю сасвимъ особеный свой английскій интересъ у очима; ерѣ ако будућій развитакъ своіо славенски народа тврдоzemну Европу узнемиравао буде, то ће руска флота на источномъ и црномъ мору самой Англиеской найвыше грозити. Чимъ Русія добие пристаништа на обалама Норвегске, добиће уедно у норвегскимъ и финскимъ рибарима такове матрозе, одъ кои нетреба у целомъ свету болъ желити, а тако бы исто, кадъ бы крозь Дарданеле продрла, валяне матрозе у Грчкој добила. Англезии врло добро знаю, да су Славени досадъ врло слаби матрози были, па зато су се и трудили непрестано, да Русію одъ Норвегске и Грчке сасвимъ оцепе. Отудъ се види, да английскій народъ врло далеко унапредакъ гледа. Они су помагали, да се старомъ Наполеону смрсе конци, ерѣ е онъ на то смерао, да целу тврдоzemну Европу съ

Русіомъ подели, премда ѿ ѿй није хтео Цариградъ уступити. Овомъ другомъ Наполеону помажу они садъ, да бы Русію ослабили, како небы она английской морской сили съ две стране унапредакъ грозила.

— Изъ Петербурга являю: да е князь Меншиковъ одъ цара Александра за военно-генералногъ губернера у Кронштату поставлѣнъ, са свима онимъ правама, коя обично у ратно доба врховни команданти имаю; и тако одсадъ у нѣговомъ подручію све сувоzemне и морске силе у Кронштату стою.

У Петербургу налазе се садъ генерали Тотлебенъ, Василичковъ, Урусовъ и Новосильскій; они су съ найвећимъ одушевлѣнѣмъ примлѣни. Едне у Петербургу излазеће новине о нѣима овако пишу: съ поносомъ самтрамо данасъ прославлѣне младе юнаке, съ нѣжномъ любови гледамо ѿ, како е едномъ ранѣна рука, другомъ глава завѣена. Исторія ће о вама юнаци много выше причити, него што бы мы овде у овомъ листу могли казати.

— Изъ Цариграда одъ 12. ов. м. являю, да ће се Омер-паша съ войскомъ наградъ повући. Томе е као што веле, узрокъ, рѣаво време — Маршалъ Пелисіе позванъ е у Паризъ. На место генерала Ламарморе предузео е команду надъ піемонтескомъ войскомъ генералъ Дирандо. — У едномъ чарканю, кое се 7. ов. м. кодъ Керча догодило погинуо е еданъ капетанъ английскій и выше е нѣи зароблѣно.

— Изъ Смирне являю, да е на войску, коя кодъ Батума стануе, нека опака грозница напала.

— Многи английски листови миролюбиво пишу, и яко су миру наклонѣни. Тако Дизраели у свомъ органу пише и саветуе Англиеску: да свое положенѣ и силу неприятельску добро размотри. Ерѣ она е пре мнѣнія тогъ была, да е Русія доста клонула, и да се предлози грофа Естерхазія мораю примити, а садъ се види, да е яеніе съ фарбомъ изишла. Она мысли, кадъ смо започели предлоге чинити, морамо и свршити, па ако Русія и застане мало и неодговори одма. Немачки листови имали бы право, кадъ бы рекли да грофъ Естерхазии неноси Русіи ультиматъ. Врло бы смешно было, приписивати Естерхазію ролу едного староримскогъ посланика; то није начинъ садашњихъ дипломата. Онъ бы се заиста чувао одъ тогъ, да изъ цепа свогъ извади рать или миръ и да дотле на врати чека, докъ му царъ неодговори естъ или не. Нѣгови предлози садржаваће можда пре почетакъ а не свршетакъ договараня, а Русія неће предлоге ове, кои су у пріятељскомъ смислу предложени дрско одбацити, нити ѿ пакъ у свему примити, но зактевати неке измене и изясненя. Судѣни по грдњи и вики противъ Русіе, поравненѣ ово као да е немогућно, но съ друге стране знамо, да е та вика и прасакъ само одъ новинара, кои немаю разлога у писаню. Найпоследѣ вели: треба избити себи изъ главе то, да се одной сили, као што е Русія, могу онакови предлози наметнути. Овако снисходително о голіату могло бы се онда мыслити, кадъ бы мы съ триумфомъ у Петербургъ ушли. Као што садъ ствари стою, морамо мы, чимъ се у договоръ упустимо, Русію као велику силу добро примити, коя съ нама заедно едне интересе има у источномъ пытаню и т. д.

— Енглескiй листъ *Херадъ* између прочегъ о Наполеону и народу енглескомъ ово вели: политика францускогъ цара одъ почетка саюза па до садъ обожава се кодъ енглескогъ народа. Но нетреба ни то крити, да е войничкiй планъ Француске у овомъ рату утолико више добио, у колико е Енглеска изгубила; едномъ речи — Француска е славу задобила, Енглеска се едва съ чести повукла — Француска, ако се непријателства продуже, нема ништа добити, Енглеска мора своју войничку честь да опере, и своје интересе у Индiй да сахрани. Можно е, да е Француска рада са боишта повући се. Мы бы то веома сажалъвали; али опетъ боль е и тако, него кадъ бы се по мнѣнiю едного државника збогъ источногъ мора завадили. Мы смо одавно тогъ мнѣнiя были. да француска политика никадъ одобрити неће, да се руска флота на источномъ мору уништи; францускiй дворъ има основа, зашто нiе радъ то башъ садъ да одкрiе. Но све едно, држала се Француска ма когъ правца, Енглеска мора своју собствену честь предъ очима да има. Юшъ намъ то питањъ остае: е ли министерство Палмерстоново наибольшiй чуваръ наше чести и нашегъ интереса?

— Ако Русiя небы попустила поставиће Француска войну на Райни, како бы принудила Прайску, да две войске, сваку по 100.000 людiй на граница стави, и тиме е принуди, да преко волъ рать води. Енглескiй е савезъ преко нужданъ за француско царство, башъ ако га Французи и небы толико желели. Напротивъ изъ Берлина дошла е такође друга телеграфска депеша „Крониклу“ Чули смо, да е већъ стигао грофъ Естерхази у Петербургъ. Изгледи мира поздрављени су одъ жительство рускогъ престолногъ града съ najveћимъ одушевленiемъ и радости. Између цара и великогъ княза Константина повраћено е опетъ добро споразуменiе. Прайска ће у Петербургу чинити представлена на ползу мира, но неће усвоити аустријске предлоге.

— Изъ *Беча* телеграфира се „Таймсу“ подъ 18. Декабря: Прекюче е саобштио грофъ Буоль князу Горчакову условiя мира. Подъ уступанiемъ онолике части Бесарабије колико е нужно, да се свима народима обезбди слободна пловидба на Дунаву, разумевасе она часть Бесарабије, коя лежи између града Хотина на сѣверу, сланогъ езера Сасика на югу и Прута на западу. Рокъ е остављенъ одъ три неделъ дана, рачунаюћи одъ дана предае. Ово е изъ поузданы извора.

„*Морнингъ Постъ*“ доноси еданъ чланакъ, кои између осталогъ садржава слѣдуюће:

„Кадъ бы была Прайска нашъ пријатељ, она бы наша зактеваня одъ Русiе подпомагала; да е пакъ Русiи пријатељ, она бы iой савѣтовала, да пристане садъ на оно што ће се доцније оружiемъ одъ нѣ изнудити. Но праиска дипломатија свима е на сметњи. Данасъ се чини, да е нами и нашой ствари наклона, а сутра хите нѣни генерали, обасути рускимъ орденима и звездама, у руску посланичку капелу, и пою благодарителну песму за падение Карса. Цело е поступанiе и владанiе Праиске преварна неутралность. Но томе се мора и треба край учинити. Силу, кою Прайска има, нека покаже на едной или другой страни, и ако се она неће добровольно одрѣћи неутралности, онда е валя на то приморати. У Енгле-

ской стои садъ спремна флота, какву светъ досадъ iошъ видiо нiе. А у Француској стои — као што е царъ Наполеонъ прошле суботе рекао — многобройна войска стары извештены войника, спремна, да тамо пође, кудъ е околности позову, и мы велимо краљу прайскомъ, да околности зактеваю, да се трговачкомъ саобраштаю са Русiомъ, кои нѣгову земљу обогаћава, а и тайно преносенiе оружiя и ратне опреме, кое Русiю поставля у станiе да и далѣ рать продужавати може, край учини. У грдномъ простору рускогъ царства лежи нѣгова велика обрана; другче е пакъ са државомъ хохенцолернскомъ (т. е. Прайскомъ).

У Берлинъ лакше е доћи, него у Москву, и што се будуће войне тиче мы имамо такву грдну силу спремна, да ће само наша побѣда у толико сiяниа быти, уколико е непријатељ силниа. Мы волемо борити се съ два явна непријатеља, него съ еднымъ коме една непријатељска, али неутрална држава помаже. Тако садъ ствари стое и мы волимо то отворено и искрено изъвити. Мы смо iошъ у почетку искрено и отворено радили — наше су цѣли быле тако ясне и честне, као годъ што е и наша намѣра стална. А то исто важи и за нашегъ союзника, кои се у овой великой борби заеднички съ нами борiо, и кои се у свимъ своимъ досаданьимъ дѣлима владао у духу, кои е достоянiе великогъ народа, надъ коимъ онъ влада. Мы мыслимо, да нећемо погрешити, ако саобштимъ да е г. Себахъ повторiо у Петербургу оне речи, кое е недавно царъ Наполеонъ у едной аудiенции г. Себаху рекао, и кое су тога смисла, „да царъ Александеръ може увѣренъ быти, да онъ (Наполеонъ) неће никадъ, и ни у каквимъ околностима разкинути савезъ съ Енглескомъ. Русiя дакле нека се ненада, чему се досадъ надала она неће успѣти, да союзнике оцепи, они су были есу и остаће у слоги и пријателству.

— *Мил. Цгг.* являю: да ће Омер-паша быти у Цариградъ позванъ, са свога достоинства збаченъ, и предъ военый судъ стављенъ, што нiе Карсу у помоћъ дошао; быће такође урачувано нѣму у кривицу, и Ерзерумъ ако падне.

М Р В И Ц Е.

— *Знаменитый богаль.* У селу Н. живляше пре неколико година човекъ еданъ, кои се безъ руку родiо, но ипакъ е многостручнимъ и непрестанимъ упражняванiемъ дотле дотерао быо, да е съ ножнимъ прстима све оно свршивати могао, нашто обично руке употреблявамо. Тако е онъ съ десномъ ногомъ лепо, брзо и разговетно писао а међутимъ у левой дивить држао. Тако е чашу съ водомъ, виномъ и т. д. до уста доносио, и то съ великомъ лакостiю. Тако е при ручку месо секао, служiо се съ кашикомъ и т. д. Тако се облачио и свлачио, кресао ватру, чистiо ципеле свое и т. д. Тако е косiо траву, музао краву, па шта више, тако е самъ себе напоследку и брiао. И све е ово одъ више веродостойны очевидаца потврђено и доказано.

— *Колико потроши времена преко године онай, кои бурмутъ шлрче, на то шлрканъ бурмута.* Еданъ Енглець рачунањимъ своимъ пронашао е, да свакиј онай, кои се

шмркано бурмута преда, за ту чинѣну услугу носу сво-
ме, потребуе преко године тридесетъ и шесть дана и по.
Онъ предпоставля, да свакій шмркало свакогъ десетогъ
минута шмрче. На то потребуе еданъ и по минутъ, т. е.
докъ бурмутицу узме, прокудка е, пошмрче, затвори и
отвори бурмутицу, и докъ мараму узме, утре носъ и
остави е. Изузимаюћи осамъ сатѣй спавана, долазе да-
кле преко дана, за остале две трећине, два сата и два-
десетъ и четири минута на шмрканѣ.

О Г Л А С Н.

Како са званичнимъ предметима, кои ће се одсада
у званичномъ листу печатати, одпадаю одъ „Србски Но-
вина“ најпоглавитѣи приходи и помоћи правителства, и
како сада исте новине саме себи остављене неће моћи
далѣ ни излазити, или ако бы и излазиле цена бы имъ
7 талира морала быти; то, да се небы читаюћи публикумъ
са свимъ лишию политичны новина, учредничество Шу-
мадинке рѣшило се свой листъ повеличати и поредъ до-
садашњи забавни предмета саобщавати читателѣима и
све оне новости и политичне чланке, као што имъ е до
сада у „Србскимъ Новинама“ доношено. Исто тако точ-
но и брзо, саобщаваће се читателѣима укратко све зва-
ничне вѣсти, као: уредбе, поставленя чиновника, продае
и стедишта кодъ судова, кое ће се све најточније изъ
„званичногъ листа“ вадити. При томъ свагда ставляће-
мо течай новаца, и станѣ бечке пѣнце, а тако исто и све
друго што бы трговцима и уобште свакомъ одъ ползе
могло быти. Забавне прилоге бираћемо свагда такве,
кои ће читателѣ: забавити, ползовати, научити и разве-
селити; и кадъ нема никакви важны политичны новости,
онда ћемо већу часть листа са таквимъ предметима под-
пунити. Шумадинка излазиће двапутъ преко Седмице,
на великомъ табаку, као што су „Србске Новине“, само
збогъ лакшегъ читаня и повезиваня у кнѣигу быће та-
бакъ превѣнъ. Са увеличанѣмъ овога листа, увеличава
се сугубо и нѣговъ трошакъ, но мы, (нетражећи ништа
друго, осимъ да се овай листъ утврди и да намъ светъ
некаже да Србиянски читаюћи публикумъ ние кадаръ од-
ржати едне Новине,) — у надежди да ће и предбройници
„Србски Новина“ и „Шумадинке“ овомъ обштемъ листу
притећи и на ново се уписати, збогъ удвоеногъ посла и
трошка, нећемо удвоити цену, него опредѣлююћи е само
толику, да се може папиръ и Типографія платити, сводимо
цену на 5 цв. за 3. мѣс. а 10 за пола године. Свакій онай,
кои зна да су „Србске Новине“ быле штедро подпома-
гане одъ Высок. Правителства и одъ прихода одъ су-
дейски огласа, неће сравнявати ову цену, прама цени
„Србски Новина“. Излажући се дупломъ трошку и тру-
ду, неможемо се никако изложити и вересии, зато умо-
лявамо све оне изъ окружны мѣста, кои желе овай листъ
имати, да намъ и предплату што пре по делижанцу поша-
лю. Ко се годъ до свршетка месеца Януара наступаюће
године, съ новцима прияви, моћи ће све броеве добити.

Свакій скупитель коме гг. предбройници поклоне пове-
ренѣ, нека задржи десетый цванц. себи за трудъ. Да-
нашњи листъ шильмо последњи путь оныма кои нису
новце за наступаюћу годину послали. Они пакъ кои су
новце за „Србске Новине“ већъ послали, могу само пи-
сати намъ да можемо исте новце за рачунъ овогъ листа
примити. Кои имаю што давати за ову свршуюћу се
годину, молимо да намъ неизоставно съ првымъ дели-
жанцомъ пошало.

УЧРЕДНИЧЕСТВО ШУМАДИНКЕ.

ПОЗИВЪ НА ПРЕДПЛАТУ.

СВЕТОВИДЪ ЗА Г. 1856.

V. ГОДИНА.

Съ концемъ т. м. свршуе се последня овогодишня че-
твртъ, а одъ 1. Януара 1856. настае ново теченіе *Свето-
вида*. Политична часть овы новина излази два путь у
седмици, а белетристична: *ветозоръ* правилно свакій де-
сетый данъ. *ветозоръ* ће одъ нове године саобщити:
Писма о Исторіи Срба и Бугара. Са рускогъ одъ Хилфер-
динга и „*Црногорскій законикъ*“ првый путь претрешенъ
одъ єднога одъ найславнии србски правдослова.

Цена е новина наши за *Србию* и *Бугарску* за $\frac{1}{4}$ г. 2.
фор. 30. кр. у *цванцигерима*, за $\frac{1}{2}$ г. 5. фор. ср. а за го-
дину 10 фор. ср. или у дукат. по $14\frac{1}{2}$ *цванц*. За *Босну*
Албаию, *Влашку* и *Херцеговину*, $\frac{1}{4}$ г. 2. ф. 56. кр. а $\frac{1}{2}$ г.
5. ф. 52. кр. у *цванц*.

Предплатити се може съ почеткомъ свакогъ мѣсеца
на свакој србской пошти, или кодъ дотичны скупителя
пренумеранта, најболѣ непосредственно кодъ Учредни-
чества у Бечу: Leopoldstadt, Mohrengasse № 756. I. Etod
Zhit № 5.

У *Београду* прийма предплату г. *Ђорђе Димитриевичъ*
разноситель *Световида*.

Новине се одправляю и разносе точно, о чему су се
стари Пренумеранти у Србиі одъ 1. Августа т. г. доволь-
но увѣрили.

Световидъ црпи новости изъ 10 новина, ков издржа-
ва, међу њима изъ „*Рускога Инвалида*“, кои е за цѣлу го-
дину нарученъ.

Кои се предплате, добыаю на нову годину на даръ
Календарску Таблицу за год. 1856, са *литографисанимъ* сим-
воломъ године.

Позивамо дакле све любитель новина, да се изволе
часъ пре приявити, а дотле ћемо печатати 800 екземп.
новина.

У Бечу 18. Декем. 1855.

Учредничество
СВЕТОВИДА.